

ZDUŠENÍ PAŘÍŽSKÉHO MERIDIÁNU.

(Pařížská vzpomínka.)

Ve Francii odehrála se letos v noci ze dne 10. na 11. března zvláštní historie. Zákon nařizoval, aby se zastavily o půlnoci všechny hodiny. Jaká to příjemná operace pro jemné divčí prsty...

Proč se dělá tato kuriosní věc? Ve Francii zaváděla se nová časová míra. Hvězdáři se totiž usnesli na mezinárodním sjezdu, aby celý svět šel s normálním časem dle poledníku, který probíhá anglickou observatoří v Greenwich.

Francouzi, držíce se své tradice, počítali dosud zeměpisnou šířku dle meridiánu vedeného hvězdárnou pařížskou. Byl tedy čas dvojitý: pařížský a greenwichský. Hvězdáři chtěli mít jednotu. Greenwich zvířel. Odtud časový rozdíl 9 minut a 21 vteřin, jež se propadly do věčnosti a o něž životy obyvatel Paříže byly skráceny.

Dne 10. března přinesly noviny tuto zprávu: "Dnes o půlnoci provedeno bude nařízení zákona, jímž se zavádí počítání času dle greenwichského poledníku. Starý meridián bude zrušen. Změna tato má za následek novou úpravu hodin a provedena bude o 12. hod. noční."

Chtl jsem být svědkem té změny na observatoři. O tom se miž přece něco napsat, řekl jsem si. — Dnes tedy povím, jak jsem jel do Meudonu, na jehož kopci je státní pobočná hvězdárna francouzská.

Když jsem četl zprávu v listě, bylo 6 hod. večer. Nutno jednat, rozhodl jsem se. Pověřel jsem na rychlo ve své mansardě "au siziéme" v Champagne Premiéře a spěchal jsem přes Montparnasse do rue de Belloni, kde v atelieru českého malíře Galata doufal jsem zastihnouti také inž. Peřinu nedávno přišedšího do Paříže. Ten měl, jak mi před tím svědčil, doporučení na astronomu dra. Štefaníka. Doporučení otvírá dvěře...

Vetoupím. Galat s Peřinou právě večereli. Hoši, povídali, dnes musíme provést malé dobrodružství. A líčím krátce, oš jde. Souhlasíte? Chcete jít se mnou? Oba přisvědčili. Jen jak to provést!

Uvažujeme: Telegrafovat, že přijedeme? Meudon je malé hnízdo. Což jestli telegram teď nedořeč! A dostaneme-li v čas odpověď, abychom pak ještě stihli? Po delší diskusi stanovili jsme takovýto postup: Pojedeme do Meudonu parníkem. Peřina vyvedne ve svém bytě v rue de Trévise dopis na dra. Štefaníka a o 7¼ hod. bude u přistaviště u Louvru. Tam se sejdeme a pojedeme po Seině dolů.

V okamžiku na to vstupoval Peřina do podzemní dráhy Nord-Sud. Nám zbývalo čtvrti hodiny. Dopili jsme čaj, připravili zášoby jídla a doutníků pro případ, že bychom se vrátili až ráno; Galat nabil browning. V půl osmé seděli jsme již ve wagonu metropolitaine. Počali-li se nám plán, bude zajímavý i poučný. Promluvíme a hvězdáři, napíšeme něco do Čech. Tak hovoříme mezi Francouzi, kteří jedou týmž směrem pod ulicí de Renné k Seině.

Je 7 a ¾. Čekáme. Peřina se trochu opozdil. Vzdálenost jest příliš velká. Po černé hladině řeky přijíždí osvětlený parník a za se odjíždí. Konečně se Peřina objevil. Teď rychle k přistavišti.

Loď, která odjíždí, je dnes polední, praví zřizence, na němž chceme listky. První nehoda. Teď Seinou to už nejde. Což tramway! Uposażíme vlak od ní — je příliš zdoluhavá. Zbývá železnice. Radíme se... Nuže tedy vlakem, zni nová propozice.

Opět vstupujeme do podzemí v ulici du Bas a jedeme letem k nádraží Montparnasse. Nahore informuje nás portýr: Nejbližší vlak odjíždí v 8.32. Zbývá několik minut. Vypijeme ještě "hoc" a konečně usedáme v nízkém coupé pověstně Ovest-čtat.

Jízdu znovu probíráme všechny možností, abychom dosáhli cíle. Osvětlená Paříž leží pod námi... za chvíli zmizí úplně. Na sedm

stancí vystupujeme. "Meudon!" hlásí průvodčí vlaku. Vyskočíme do tmy. Opuštěné nádraží před námi. Kudy kam teď?

Jdeme zatím nejpravděpodobnějš cestou, jež stoupá na návrší. Ve vsi ptáme se opozděného chodce, kudy ke hvězdárně. Je to žena a vyhýbá se nám. Jíme jediní, kteří ruší hrobový klid večera. V chalupách vše spí. Žena naznačuje nám z dálky směr. Děkujeme jí všichni tři za těch několik slov. Rada malá, ale drahá. Stěží, po delším tápání dostali jsme se ke stromořadí, kterým stoupá cesta na kopeček. Ale postupujeme vesele vzhůru. Už to nemůže být daleko; přijdeme právě v čas, namulovává si.

Noc je chladná a neobyčejně jasná. Nebe je příznivé k pozorování. Hvězdy září. Astronomové budou jistě u svých teleskopů... tak si hovořem krátíme cestu. Kolem nás rýsuji se ve tmě nějaké zdi. Neznámé budovy zahalují nás svými stíny.

Zdá se, že už jsme tu. Ale vehod, kde k čertu je? Pátráme sem a tam. Konečně jsme se prodrali k široké bráně uzavřené vysokými mřížemi. "Tu je to," volám. Nahlédneme zvědavě do vnitř. Hustá stromořadí stojí nehybně v rozsáhlé zahradě; nikde však ani hlesu. Na postranním pilíři čteme na tabulce: L'observatoire.

Stojíme všichni tři před branou. Nový problém: Jak se tam dostat? Což tu není zvonku, ani vrátěnho? Noční řed protkaná jasnem hvězd halí nás ve svůj plášť. Kolem hrobové ticho. Přece se nezastavíme před cílem! Co teď? Přelézť!

Obeházíme a přemýšlíme netrpělivě bez rady a bez naděje. Tak minulo několik minut.

Ze stínů aleje vynoří se náhle postava člověka. Stín jeho pohybuje se k rohu mezi branou a ohrázením budov; kroky neznámého dusí se v trávě. "Haló, pane!" volám nahlas. Volám podruhé a jdu k muži. Ten nám musí pomoci, kmitne mi hlavou. Neznámý se zastavil. Ještě než dojdou k němu, vyslovím svou žádost: Jdeme do observatoře; kudy se tam dostaneme?

Pojďte se mnou, odpověděl nám Francouz.

S radostí svědčili jsme se jeho vedení. Máme vyhráno!

Neznámý otevřel malá vrátka, umístěná v postranní zdi, jež vedla do nízkého domku. Tu je strážník, pravil; ale, jak vidíte, spí. Prošli jsme krátkou chodbou a již jsme se octli v parku na druhé straně brány. Všecka tiseň, která mne sevřela před mřížemi, prehla. Už jsem se viděl v duchu pod klenbou observatoře, jejíž báň zvedala se v dání nad kopeček.

Zatím co jsme kráčeli v řadě vedle sebe širokým stromořadím, vysvětloval jsem našemu průvodčímu cíl naší cesty. Dnes se mění v Paříži o půlnoci hodiny. My jsme cizinci a chceme nějaké informace od pana Štefaníka. Znáte ho?

Náš společník byl vrehním zahradníkem meudonského parku. Štefaníka zná. Ale už ho dlouho neviděl. Za řeči zahradník se nabídl, že nás doprovodí až k observatoři. Park je rozsáhlý, bloudili byste v noci, řekl. Jak jsme mu byli potom vděční za tuto ochotu!

Rezy vystoupili jsme po železnych schodech na sverchní terasu — prosuldu vyhlídku na Paříž — a zastavili jsme se. Pod námi propadala se táhlá rovina lužin jako hluboká tůň orážená na jiho-východním obzoru mořem světla. Byly to přední části chromoného města. Z ulic jeho vystupovala záplava světla vysoko k oblakům jako z nějaké výhny. Škoda, že tu nejste ve dne, poznamenal zahradník. Odtud je úchvatný pohled.

Tedy neměl jsem dost vnitřního klidu k dojmovému trávení této noční panorámy. Netrpělivost mne hnala ku předu. Pojďte, pojďte již, pobízel jsem své přítelky. Chtl jsem také potlažit každou pochybnost o úspěchu naší cesty.

Za výhledu zahradníkova, jak je málo placen za vožkeru práci v parku, jaké má potřeze s pomocníky, jak stál spoli na nich, došli jsme k hlavní budově hvězdárny. Ani nevím, jsou-li dnes páni do

ma, poznamenal suše náš průvodčí, když jsme přicházeli ke vchodu. Podíváme se. Otevřel dvěře — tma. Snad jsou nahore u refraktoru? Popošel od zdi, aby viděl — je-li báh odhrnuta. My za ním — Tma. Báh zavřena...

Kolik je hodin? Je přesně 12 hodin, konstatovali všichni.

Po dlouhých námáhách stáli jsme před tvrdou skutečností: dosáhli jsme cíle, ale náš plán ztroskotat —

Jak je to možné? Kde jsou všichni ti astronomové? Na Meudonu ani živé duše, kolem observatoře tři osamělé hvězdářské přístroje. Celý ústav opuštěn... Než na naše otázky nebylo zatím odpovědi. Všecky naše úvahy byly marny. Jediný výklad byl pravděpodobný: že se všichni soustředili na observatoři pařížské. — Domněnka ukázala se správnou na jednu odchylku se Štefaníkem. Operace změny času provedena byla vskutku na hvězdárně pařížské — dočetli jsme se to druhého dne v listech — ale Štefaník byl až na — Haiti v Tichém oceáně...

Prohlédli jsme si přístroje a s povzdechem sklamaní vraceli jsme se k zamřížované bráně.

Při rozehledu tiskli jsme ochotněmu Francouzovi ruku. On šel spat a my sestupovali s vrchu k nádraží, odkud vyjeli jsme po nedlouhém čekání zpět do Paříže. Náhlá naše zase oživila. Neřítovili jsme nijak toho nočního výletu. Na boulevardu Montparnasse zašli jsme pak ještě do restaurace, kde byla veselá společnost. Francouzi, sedící u našeho stolu, dělali vtipy na omlazení Francie.

Byly dvě hodiny v noci. Jeden z nich nadhodil bizarní nápad: na který den zapsat narození kluka, jenž se narodil dnes v noci 5 minut po dvanácté dle éry staré a 4 minuty před érou novou? Hádanka zůstala nerozluštěna. Kluk přišel na svět, kdy hodiny stály a kdy ze zákona 9 minut bylo mimo čas...

Druhého dne spěchal jsem pro časopisy. Byla v nich oficiální zpráva, že šef hodinové služby na pařížské observatoři pan Bopuet zastavil o 12. hodině noční veliké křehadlo tinných hodin a předepsanou operaci přesně vykonal. Zřizenci observatoře chodili ještě po celé dopoledne od jednéh večerných hodin ke druhým a posuovali ručičky. Měnili hodiny na radnicích, na Eiffelově věži, u soudu, na nádražích. Vlakvedoucí bylo nařizeno, aby "tratili" v jízdě 9 minut a 21 vteřin. President v Palais de justice vydal oběžník k soudcům s poučením o nové době.

Pařížský meridián náleží dějinám. Budu na něj pamatovat. ("Čas.")

Z LISTŮ LVA N. TOLSTĚHO TETIČCE TATÁNE A. JERGOLESKÉ.

Starý Jurt v červenci 1851. Chère tante! Dávno jsem vám nepsal a od vás obdržel jsem jenom několik slov. Dovoďte, abych vám proto domluvil.

Dojel jsem živ a zdrav, ale trochu smuten koncem měsíce do Starogladovské. Uviděl jsem z blízká způsob života, který vede Nikolaj a seznámil jsem se s důstojníky, z nichž se skládá naše společnost. Život zde není tak příliš vábný, jak se mi z počátku zdálo, protože i sama krajina, o níž jsem se domýšlel, že je překrásná, taková naprosto není. Protože stanice je položena v dolku, není pěkně vyhlídka, byt špatný a právě takové je i vše ostatní, co dodává životu příjemnosti. Důstojníci, jak se sama snadno domyslíte, jsou lidé bez vadění, ale dobří a mají Nikolenu velice rádi.

Aleksejev, jeho plukovník, je malomlučný, bělokoučravý, přízravý člověk a knírky a licousy, hovoří pronikavým hláskem, ale je dobrý křesťan; připomíná poněkud A. S. Volkova, ale není takový pokrytec jako on. Potom D., mladý důstojník, upřímný a veselý, podobný Petrušovi. Potom starý setník Bilkovský, od uralských kozáků, prostý, starý voják, ale ušlechtilý, ušatý a dobrý. Přiznávám se, že z počátku mnoho v té společno-

Zdarma Pro Muže. DR. JOS. LISTER & CO., E. 706 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago. Pánové:—Zajímám se o Vaši nabídku, "Knihu zdarma" a tešilo by mne, kdybyste mi ihned jeden výtisk zaslali.

50,000 KNĚH ZDARMA MUŽŮM. Ma Cenu \$10.00 Pro Každého Postiženého Muže. Pak-liže trpíte kteroukoliv nemocí mužům tak vlastní, tedy Vás žádáme, byste si dopadli o jednu z těchto obdivuhodných knih. V té se jednoduchým a srozumitelným způsobem píše, jak každý muž, trpící otravou krve, životní slabostí, povšechnou ztrátou síly, reumatismem, nemocí ústrojí, žaludku, jater, ledvin aneb nemocí měchýře, může být trvale vyléčen ve svém vlastním domově. Jste-li zklaman a zruven peněžitými obětmi, tu tato "Zdarma kniha mužům" bude mít pro Vás cenu sta dolarů. Poví Vám proč trpíte a jak můžete opět nabyti stálého a trvalého zdraví. Tisíce mužům vráceno bylo dokonale zdraví síla a možnost za pomoci této cenné knihy. Jest to sklaďte vědomosti a obsahuje právě to co každý muž vědět má. Pamatujte že tato kniha jest naprosto zdarma. My zaplatíme postovné. Oddělte tento "ZDARMA KUPON" a zašlete nám ho dneš a my Vám zašleme jeden výtisk této cenné knihy úplně vyplněnou. ZAŠLETE DNES TENTO KUPÓN NA KNIHU ZDARMA.

sti se mi nelíbilo, ale přivykl jsem, ač jsem se s těmi pány blíže nespřátelil. Našel jsem vhodný způsob stýkati se s nimi, v němž není ani hrdosti ani důvěrnosti. Ale v tom jsem toliko následoval příkladu Nikolenkova. Nikolenska sotva že dojel, dostal rozkaz, aby se odebral do opevněni Starojurtovského, jež kryje nemocné v ležení Gorjačevodském.

Nikolenska odjel za týden po našem příjezdu a já jsem přijel za ním, tak že již asi tři neděle tu žijeme ve stanu. Počasí je skvostné a protože jsem již trochu přivykl takovému životu, je mi velice dobře. Zde je čarovná podívaná. Začnu místem, kde jsou prameny. Je to vysoká hora z balvanů na sebe navalených. Některé se urvaly a padnuvě tvořily cosi jako jeskyne, jiné visí v ukrutné výšce. Všechny jsou přerývány proudy vřelé vody, jež se na několika místech po nich řítí s šumotem a jež zvláště ráno zakrývá vřeholky skály bílou parou, vystupující z vroucí vody. Voda je tak vřelá, že by se v ní za tři minuty uvařilo vejce na tvrdo. V úžlabině u potoků jsou tři mlýny; jeden za druhým vystaveny docela zvláštním slohem, ale velice půvabně. Nad mlýny i pod ně přicházejí po celý den Tataruky, aby praly prádlo. Nutno vám říci, že perou nohami. Je to jako mravenišťe věčně se hemžící. Ženy bývají většínou sličné a urostlé. Oděvy východních žen jsou při jejich chudobě velice vkusné. Krásné skupiny žen, divoký půvab krajiny, to vše tvoří kouzelný obrazek. Stojím tu často po celé hodiny a těším se vyhlídkou na krajinu. Ale pohled s vrchu hory je ještě krásnější a zároveň docela jiný. Než bojím se, abych vás svými popisy neunavil.

Jsem rád, že jsem u vřidel a užij vám jich. Beru železité koupele a již necítím bolestí v nohou. Měl jsem stále reumatismus a myslím, že jsem se nastudil, když jsem cestoval po vodě. Málokdy mi bylo tak dobře jako nyní a nedbaje velkých veder, mnoho se pohybuji. Důstojníci jsou tu právě taková, jako ti, o nichž jsem vám napsal. Je jich tu mnoho. Znáám všecky a styky s nimi jsou tytéž. Řekněte Sergějovi, že ho líbám a že vám píšu totéž, co jsem napsal jemu a že čekám od něho dopis. Víd dobře, co by mne zajímalo, nebudete mu tedy za těžko sestavit dopis. Buďte s bohem, tetinko, líbám vám ruce.

Sestárnuti před časem, to je stav tunobých manželek a matek. V úzkosti a starosti při péči o jejich domácnosti a děti zapomínají na sebe a zanedbávají vlastní zdraví až jsou skoro nadobro schváoeny. Dra. Petra Hoboko je právě, čeho potřebují. Na sta manželek doavdělo o jeho zdraví dodávajících vlastnostech. Pošl se zdarma, dopište-li na Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 19-25 South Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Herb. Rogerse. Moderní zařízený Buffet 213 So. 13. St. (vzadu) v budově spol. ku "Hk." Tento hostinec je moderní v každém směru. Zásoby líkerů všeho druhu nejlepší jakosti má vždy na skladě, jakož i nejlepší pivo. Krajany oblovení vždy usmívající se Prof. Altman. Neopomíte se zastavit u nás. Je Čech od kosti a rád soubě s vámi pohovoří. 27-4m

ZUBY! ZUBY! ZUBY! trhá, léčí, opravuje neb nahrazuje umě lými, zkušený odborník DR. JOSEF MAREŠ, 615-616 City National Bank Building, Omaha, Neb. Prohlídka zubů koná se zdarma. Potřebujete-li nějakou opravu, holi-li Vás zuby, navštivte mne, poradím Vám. Za prohlídku zubů necítám nicého. 401f

Metz Bros. Brewing Co. Telefon Douglas 119. Vaří a lahvuji výborné jen pivo. Můžete se na tento starý a osvědčený závod spolehnouti. Nejlepší místem k nakupování stavebního dříví, jest česká dřevařská ohrada, Chicago Lumber Co., na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb. 491f. Čestí prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

KRAJANÉ POZOR! Nenechte se omlít cizími agenty a choďte-li obdržet za Vaše peníze nejlepší a nejlacnější piano, obraťte se na krajana, který Vám pošle piano přímo z továrny a ručí, že budete obslouzeni k Vaší nejlepší spokojenosti, at hydíte ve kterémkoli okresu státu Nebraska. Váš službovolný Frank W. Hodek, Wolbach, Neb.

České mlýny, ve Wilber, Nebr. Vyrabitelé nejlepší pšeničné a pravé žitné mouky, jakož i české kroupky. Mouka naše jest k dostání u všech českých groceristů v Omaze a South Omaze. Zda-li jednokratě zkuste mouku Wilberskou, která jest ta nejlepší v trhu, pečivo bude se na vás jen smát. Tež máme sklady v Lincoln, Nebr., Cedar Rapids, Ia., Chicago, Ill., Oklahoma City, Okla., Marshalltown, Ia., a St. Louis, Mo. 46-12 ZVONÍČEK & AKSAMIT, maj.

FRANK YUN vlastní čistě a hojně zásobený řeznický a uzenářský obchod v č. 2296 j.á. 16. ul., Omaha. Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Všecké výrobky uzenářské též se té nejlepší povosti. Objednávky možno učiniti telefonem. Douglas 3422.

Václav Kozák, vlastní čistě zařízený řeznický a uzenářský závod 910 Bancraft ulice, Omaha, Neb. Zásoby čerstvého masa, jakož i velké výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zjistíte, že podruhé přijde te zase. — Žebli na poštěmí dováží do domu. Objednávky možno učiniti telefonem. Doug. 4788.

A. F. KUNCL, řezník a uzenář na 3. a William ul. Má vždy na skladě hojnou zásobu čerstvého masa a velký odbyt na uzenářské jeho výrobky svědčí nejlepší o jeho znamenité jakosti. Pů u něho koupíte nejlepší mouku a grocerist všeho druhu. Žebli na poštěmí se dováží. Phone: Douglas 3719. 11f